

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาหลักจริยธรรมที่ปรากฏในเพลงกันตรึม : ศึกษาเฉพาะกรณี เพลงกันตรึมในอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน จังหวัดสุรินทร์ ๒) เพื่อศึกษาพัฒนาการของเพลงกันตรึม ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ ๓) เพื่อศึกษาคุณค่าหลักจริยธรรมที่ปรากฏในเพลงกันตรึม ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จากการศึกษามีข้อสรุปดังนี้

๕.๑.๑ เพลงพื้นบ้านจังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาพบว่า เพลงพื้นบ้านหมายถึง เพลงชาวบ้านในท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งแต่ละท้องถิ่นก็ประดิษฐ์แบบแผนการเล่น การร้องเพลงไปตามความนิยมและสำเนียงพูดที่เปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน เพลงแบบนี้มักจะนิยมร้องกันในเวลาเทศกาล หรืองานที่มีการชุมนุมผู้คนในหมู่บ้านมาร่วมรื่นเริงกัน ชั่วครั้งชั่วคราว เช่น ตรุษสงกรานต์ ขึ้นปีใหม่ ทอดกฐินทอดผ้าป่า และการลงแขกเอาแรงกัน ในกิจอันเป็นอาชีพ เช่น เกี่ยวข้าว นวดข้าว เป็นต้น และเนื้อหาของเพลงที่ร้องกันไม่ว่าทำนองเพลงชนิดใด จะมีอยู่อย่างเดียวคือ เรื่องว่าผู้ชายเกี้ยวผู้หญิง สิ่งสำคัญในการร้องก็อยู่ที่ผู้คิดค้นกลอนสด ร้องแก้กันด้วยปฏิภาณอันทำให้เกิดรสสนุกทั้งสองฝ่าย

เพลงพื้นบ้านมีประโยชน์และมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของชาวบ้านหลายประการคือให้ความบันเทิง ให้การศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม ควบคุม ชี้นำระเบียบแบบแผนอันดีงามของสังคมเป็นทางผ่อนคลายความตึงเครียด และเป็นสื่อมวลชนที่มีประสิทธิภาพ ประเทศไทยมีสภาพทางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมและสำเนียงภาษาที่ใช้ โดยแบ่งเป็น ๔ ภาค คือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคเหนือและภาคอีสาน ซึ่งแต่ละภาคจะมีเพลงพื้นบ้านเป็นของตนเอง

เพลงพื้นบ้านภาคใต้เป็นเพลงประเภทขับร้อง ไม่ต้องมีเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบและไม่มีการรำร่าย แบ่งออกเป็นสองประเภทคือ เพลงเฉพาะโอกาสและเพลงไม่จำกัดโอกาส เพลงเฉพาะโอกาส ได้แก่ เพลงที่เล่นในเทศกาลหรือฤดูกาลต่างๆ ได้แก่ เพลงเรือ เพลงนา เพลงบอก คำตัก เพลงกล่อมทารกหรือแห่นาค ส่วนเพลงไม่จำกัดโอกาสนั้นได้แก่เพลงที่ร้องได้ทั่วไป เช่น เพลงตันหยง หรือรองเง็งตันหยง เพลงเด็กและเพลงลิลิเกอู

เพลงพื้นบ้านภาคกลางเป็นเพลงที่นิยมเล่นตามฤดูกาลต่างๆ คือเพลงที่นิยมเล่นในหน้าน้ำ เพลงที่นิยมเล่นในหน้าเกี่ยวข้าว และนวดข้าว เพลงที่นิยมเล่นในหน้าสงกรานต์และเพลงที่ไม่จำกัด

เทศกาล เพลงพื้นบ้านภาคกลางมีมากกว่า ๔๐ ชนิด ใช้การเล่นในโอกาสต่างๆ เช่นระหว่างทำงาน เพลงพื้นบ้านที่สำคัญได้แก่ เพลงเรือ เพลงปรบไก่ เพลงฉ่อยและลำตัด เป็นต้น

เพลงพื้นบ้านภาคเหนือ มีลักษณะคล้ายคลึงกับหมอลำภาคอีสาน และมีเครื่องดนตรีประกอบเช่น ปี่ ซอ ซึง และสะล้อ เป็นต้น เพลงพื้นบ้านของภาคเหนือแบ่งเป็น ๓ ประเภท คือเพลงซอ เพลงจ้อยและเพลงเด็ก เพลงซอ หมายถึงเพลงหรือการขับร้องผู้ร้องเรียกว่า “ซอ” เป็นการร้องโต้ตอบกันระหว่างชายหญิง เล่นในงานบุญต่างๆ โดยมีช่วงปีเปาตลอดไปด้วยโดยใช้ทำนองต่างๆ ประมาณ ๙ ทำนอง คำว่าจ้อย หรือซ้อย คือการนำเอาคำประพันธ์ที่เรียกว่า “คำว” มาขับเป็นทำนองสั้นๆ จะมีเครื่องดนตรีประกอบหรือไม่ก็ได้ ส่วนเพลงเด็กนั้นก็คล้ายคลึงกับเพลงเด็กภาคอื่นๆ คือเพลงกล่อมเด็ก และเพลงประกอบการเล่นของเด็ก

เพลงพื้นบ้านอีสาน แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ เพลงพื้นบ้านอีสานกลุ่มวัฒนธรรมโคราช เรียกว่าเพลงโคราช เพลงพื้นบ้านอีสานกลุ่มวัฒนธรรมเจริญ-กันตรึมเรียกว่า เจริญและเพลงพื้นบ้านอีสานกลุ่มวัฒนธรรมหมอลำเรียกว่าลำ

เพลงพื้นบ้านและการละเล่นพื้นบ้านของจังหวัดสุรินทร์ได้รับอิทธิพลจากเขมรเพราะสุรินทร์มีอาณาเขตติดต่อกับชายแดนกัมพูชา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมด้านความเชื่อเกี่ยวกับการเข้าทรง สภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ค่านิยมสำหรับเพลงพื้นบ้านและการละเล่นพื้นบ้านในสมัยโบราณนั้นเป็นที่ชุมนุมพบปะพูดคุยทำความรู้จักในหมู่หนุ่มสาว ก่อให้เกิดความรักและนำไปสู่การเลือกคู่ครองด้วย การละเล่นเพลงพื้นบ้านของชาวจังหวัดสุรินทร์มีแบบอย่างอันเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง โดยเฉพาะ

๕.๑.๒ พัฒนาการเพลงกันตรึมอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาพบว่ากันตรึม หรือ โจ๊ะกันตรึม เป็นการแสดงอย่างหนึ่งของชาวอีสานใต้ในปัจจุบัน จากการศึกษาประวัติการเล่นกันตรึม พบว่าการแสดงแบบนี้ได้สืบทอดมาจากขอม เดิมทีการละเล่นแบบนี้ ใช้สำหรับขับประกอบการแสดงบวงสรวงเวลามีการทรงเจ้าเข้าผี แต่ปัจจุบันกันตรึมใช้เป็นการแสดงเพื่อความบันเทิงโดยทั่ว ๆ ไปเป็นการละเล่นที่มีมานาน กันตรึมมีลักษณะเป็นเพลงร้องโต้ตอบด้วยปฏิภาณระหว่างหญิง-ชาย คล้ายเพลงฉ่อย เพลงเรือ หรือเพลงลำตัดในภาคกลาง องค์ประกอบกันตรึมประกอบด้วย จำนวนผู้เล่น ๖-๘ คน แบ่งหน้าที่เป็นคนตีกลอง ๒ คน คนเป่าปี่อ้อ ๑ คน คนสีซอ ๑ คน การแต่งกาย แต่งได้ ๒ แบบ คือแบบประเพณีนิยมของท้องถิ่น และแบบสมัยนิยม ด้านดนตรีมีเครื่องดนตรีหลัก ๔ ชิ้น ได้แก่ กลองโทน ๒ ใบ ซอ ๑ คัน และปี่อ้อ ๑ เล่าและสามารถเพิ่มเครื่องดนตรีประเภทใช้จังหวะคือ ฉิ่ง ฉาบ และกรับได้ ส่วนคำร้องนั้น ร้องเป็นภาษาเขมรสูงซึ่งเป็นภาษาถิ่นของชุมชนอีสานใต้ที่พูดภาษาเขมรในสามจังหวัด คือ สุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ สำหรับทำนองมี ๓ ทำนองใหญ่ ๆ คือ ทำนองไห้วครู เป็นทำนองที่ช้าเนิบนาบ ใช้ร้องเมื่อเริ่มแสดงและร้องลาเมื่อจะจบการแสดง ทำนองสำหรับขบวนแห่เป็นทำนองกลาง ๆ ให้ความรู้สึกสบาย ใช้ร้องต่อจากทำนองไห้วครู เมื่อเริ่มทักทายและเริ่มเกี่ยวพาราสี

และทำนองเบ็ดเตล็ดเป็นทำนองที่สนุกสนานเร้าใจ ใช้ร้องเพื่อเกี่ยวพาราสี หยอกล้อ ด้านองค์ประกอบของการแสดงเกี่ยวพาราสีเป็นช่วงที่ใช้เวลานานที่สุด เพราะนักร้องใช้ปฏิภาณไหวพริบโต้ตอบกันเพื่อสร้างความบันเทิงแก่ผู้ชม

เพลงพื้นบ้านกัณตรึมนิยมเล่นในโอกาสทั่ว ๆ ไป ทั้งงานที่เป็นมงคลและงานอวมงคล เช่น งานแต่งงาน งานโกนจุก งานบุญบวชนาค งานบุญเข้าพรรษา ออกพรรษา ทำบุญฉลองอัฐิ งานฉลองกฐิน งานเฉลิมฉลองปีใหม่ สงกรานต์ ลอยกระทง และ เทศกาลงานบุญ ทุกประเภท งานขึ้นบ้านใหม่ ฉลองอาคาร สะพาน สระน้ำ เล่นตามความเชื่อของคนในท้องถิ่น ในพิธีบวงสรวงเข้าทรง เช่น โฉมะมีวัด หรือ บองบ๊อด เป็นต้น

พัฒนาการของเพลงกัณตรึม อำเภอมืองสุรินทร์ อาจพิจารณาได้ดังต่อไปนี้ได้รับอิทธิพลมาจากเพลงปฏิพากย์ของเขมรในประเทศกัมพูชา ซึ่งได้แก่การเล่น เพลงปรบไก่ หรือปรบเกอย เพลงอาโย เพลงอมตุล และจรวงต่าง ๆ พัฒนาการจากการใช้กลอง (สกล หรือ สโกล) บรรเลงประกอบความเชื่อทางไสยศาสตร์ เช่นการบวงสรวงเข้าทรงโฉมมะมีวัด (การทรงเข้าผี) หรือการเล่นบ้องบ๊อด (การเข้าทรงแม่มด) พัฒนาการมาจากการเล่นเพลงเบริน เจริญเปยเจริญตรัว เจริญปิงนา เจริญนอแก้ว ไปยเอือน ไปยยังโงง เจริญขันตุจ พัฒนาการมาจากการเล่นมโหรีเสรี จากการศึกษาพบว่าอำเภอมืองสุรินทร์มีการละเล่นเพลงกัณตรึมและมีวงกัณตรึมเป็นจำนวนมากในปัจจุบัน

๕.๑.๓ คุณค่าหลักจริยธรรมที่ปรากฏในเพลงกัณตรึม ในเขตอำเภอมืองสุรินทร์

จากการศึกษาพบว่า จริยธรรมเป็นเรื่องของการประพฤติที่เกิดขึ้นมาจากภายในจิตใจและแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่ดีงาม เหมาะสมกับเวลาโอกาสและสถานที่ปรับปรุงตัวเองให้เข้ากับเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างพอดี เรียกได้ว่า จริยธรรมควบคุมพฤติกรรม ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความสุขทั้งแก่ตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ คุณค่าและหลักจริยธรรมที่ปรากฏในเพลงกัณตรึมนั้น ประกอบด้วยคุณค่าและหลักจริยธรรมในการดำเนินชีวิต คุณค่าและหลักจริยธรรมในด้านความสัมพันธ์ของครอบครัวเครือญาติ และด้านลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม ด้านวิถีชีวิตสะท้อนให้เห็นว่าชาวอีสานได้ทำนาเป็นอาชีพหลัก ทอผ้าและเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริม มีความเชื่อและศรัทธาในพระพุทธศาสนา เชื่อในโหราศาสตร์ มีคติสอนใจชายหญิงเรื่องการครองเรือนว่าให้มั่นคงในความรัก และให้เกียรติซึ่งกันและกัน ผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว มีการแบ่งหน้าที่พ่อบ้านแม่บ้านอย่างชัดเจน ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัด

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอสำหรับการทำวิจัยต่อไปดังนี้

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) คณะสงฆ์จังหวัดสุรินทร์ควรมีการศึกษาค้นคว้าจรรยาบรรณที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านจังหวัดสุรินทร์ อย่างเป็นรูปธรรม

๒) คณะสงฆ์จังหวัดสุรินทร์ควรนำผลการวิจัยไปปรับใช้เพื่อให้พระสงฆ์ในจังหวัดสุรินทร์มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านจังหวัดสุรินทร์ ให้เห็นถึงคุณค่าทางจริยธรรม และเป็นผู้นำในการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านจังหวัดสุรินทร์สืบไป

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการทำวิจัยเรื่องของบทเพลงพื้นบ้านอื่นๆ ของจังหวัดสุรินทร์เช่น เพลงเจริญ เป็นต้น

๒) ควรมีการวิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบเพลงกันตรึมกับหมอลำกลอนว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

๓) ควรมีการทำวิจัยเปรียบเทียบเพลงพื้นบ้านจังหวัดสุรินทร์ กับเพลงพื้นบ้านในประเทศกัมพูชา ในด้านองค์ประกอบ คุณค่า และจริยธรรม